

LIBRI George Dimitriu

Prin mirifica Europă

Cuprins

Prefață	7
Explorând Delta Dunării	9
Valurile pietruite din Aegysus	9
Bara Sulina la apus de soare	11
Mileaua și storceaia	15
O zi intensă	19
Ietea, sugiuc și alte dulcегării	25
Copacul cu... cormorani	28
Lupta cu stuful pe-o potecă de cer	30
Uzlina	33
Grindul Caraorman	36
Ziduri și linii. Javra „traforată”. Sotzii aurii	43
Ia tanti Ulita. Poteca spre cer	46
Spre Cheile Nerei	50
Străbătând Bucegii	65
Pătrunzând în Ținutul Secuiesc	79
Friptura. „Nebunele”	79
Păstrăvul bronzat. Fluturile Bufniță. Aragonitul	83
Ape minerale. Șiclaul. Balaurul-pisică	88
Sarmalele ungherești. Un bolovan cu țevă	91
Figyelem, liliacul-împărat și barba unghurului	95
Un parc mic. Narghilea și tocăniță vânătorească	100
Uriși, sobe și un bărbat harnic	103
Capul lui Isus. „Totul se poate rezolva sub o pălărie!”	106
Pe litoralul românesc	109
Descoperind Ținutul Buzăului	115
Prin Țara Făgărașului	120
Cercetând Țara Buzaielor	127
În vizită la Castelul Corvinilor	129
Aventuri în Creta	132
O zi în Santorini	158
Doi milionari în Oia	161
O bere vulcanică în Fira	165
Incursiune în țări nordice	169
Spre Mica Sirenă	169
Ia pas prin Malmö	181
O superbă zi ploioasă	195
Neschimbarea gărzii. Pe canale. Spirala spre cer	203
O țară într-un oraș	212
Prin centrul istoric	220
Un palat minunat	224
Multiculturalitate. Hoinărind prin Copenhaga	231

<i>O săptămână-n Spania</i>	240
<i>De unul singur prin Madrid</i>	240
<i>Reședința de vară a regilor</i>	244
<i>Vizitând Comunitatea Autonomă Castilla-La Mancha</i>	244
<i>Umblând prin capitala Provinciei Aragon</i>	246
<i>Scurtă vizită în Basarabia</i>	249
<i>Circuitul</i>	252
<i>Ia pas prin Budapesta</i>	252
<i>Câteva ore la Viena</i>	256
<i>Descoperind Bavaria</i>	258
<i>Colindând în voie prin München</i>	259
<i>Un rege nebun</i>	274
<i>Petrecere-n Freising</i>	276
<i>Vizitând Dachau</i>	276
<i>Landshut după nuntă</i>	277
<i>O baie la Therme Erding</i>	279
<i>Mozart peste tot!</i>	280
<i>Un fenomen ciudat</i>	284
<i>Sperieturi în noapte</i>	287
<i>Good evening! Graniski?</i>	292
<i>Plimbări nocturne și diurne</i>	295
<i>Fortăreața din Deva</i>	297
<i>O seară-n Mărginimea Sibiului</i>	297
<i>Epilog</i>	298
<i>Curriculum Vitae literar</i>	299

Explorând Delta Dunării

Valurile pietruite din Aegyssus

În vara anului 2020 am pornit împreună cu fiii mei într-o scurtă, dar intensă călătorie prin acest minunat ținut. Ajunși la Tulcea („poarta de intrare” în Deltă) pe la amiază, am trecut pe lângă Catedrala Sf. Nicolae, monument cu arhitectură bizantină construit sub stăpânire otomană. După ce-am lăsat în urmă un sens giratoriu care expunea un uriaș ulcior străjuit de flori galbene, am continuat pe străzile localității care-n antichitate fusese cunoscută drept Aegyssus. Orașul lui Patzaichin și al lui Moșil găzduiește consistente minorități de lipoveni, tătari, greci, însă nu dispune de un centru istoric și s-a pripășit pe-o buclă a brațului Sfântu Gheorghe, din care se desprinde în aval Brațul Sulina. După ce-am parcat pe termen lung, ne-am cazat la un hotel situat chiar lângă fluviu. Camera cu vedere spre Dunăre avea geamuri imense, care-ți dădeau impresia că nu te desparte nimic de aceasta. Fluviul, care se lăsase pătat pe-alocuri cu galben, ca și când ar fi locuit pe pânza vreunui pictor neglijent, purta debarcadere și vase cu nume de regiuni geografice. În depărtare se vedea un monument cocoțat pe un deal, așa că am pornit spre el, având totodată intenția de a ne familiariza cu orașul. În apropierea hotelului își făcuseră sălaș capătul liniei de cale ferată și gara, iar în depărtare, șantierul naval.

O alee largă, pavată, ne condusesse spre faleza orașului menționat de Ovidiu. Frumoasa clădire cu fațadă din sticlă a Administrației Rezervației Biosferei Deltei Dunării se odihnea chiar la capătul falezei. Aceasta începea tot cu o alee largă, însă glazurată cu asfalt peticit și se lăsa străjuită pe-o parte de blocuri ce purtau la parter restaurante și terase, iar pe cealaltă de un gard vechi, vecin cu Dunărea cea plină de pontoane și ambarcațiuni. Ne-am propus ca la întoarcere să luăm o cină pescărească pe una dintre acele terase, aciuată-n zona în care fluviul făcea o buclă largă, obligând faleza să-l urmeze. Din puzderia de pontoane ce afișau oferte de curse rapide spre deltă (*Taxi Water*) am reușit să-l identificăm pe cel de pe care urma să ne îmbarcăm în ziua următoare. Numeroase șalupe, bărci, vapoare de pasageri, se hodoneau cumiști lângă pontoane. După ce-am trecut de blocuri, faleza s-a transformat și s-a lărgit considerabil. Pavată cu plăci mari, romboidale, se gătise pe-o latură cu bănci umbroase. În apropiere tronau cele două corpuri ale frumosului Hotel Delta și câteva pontoane surprinzătoare, cu etaj - ne aflam în partea cea mai frumoasă a falezei. De la un magazin de suveniruri am cumpărat un pește fosilizat și, urmând curba falezei, am ajuns la capătul ei.

Ne-am menținut cât de mult s-a putut lângă Dunăre, după care am continuat pe-o străduță ce ne-a condus lângă cea mai mare moschee construită de turci în Dobrogea, Azizzi. Geamia sultanului Abdul Aziz, monumentul istoric ornat cu ferestre vișinii se lăsa talonat de un minaret înalt de peste douăzeci de metri. Acesta, vechi de-aproape un sfert de mileniu, dispunea de-o punte de observare cu balustradă metalică frumos ornamentată și de-un vârf conic, terminat cu o semilună.

În scurt timp am ajuns pe strada ce duce la monument și am dat peste Episcopia Tulcea, o frumoasă clădire cu intrarea străjuită de coloane poleite. Pavată cu pietre, la fel ca și trotuarul larg, strada găzduia locuințe din Tulcea de altădată, dar și case noi. Una dintre ele, cu fațada din cărămizi maro în degrade și ferestrele protejate cu gratii metalice, ornamentate, mi-a atras în mod special atenția. Am trecut apoi pe lângă cupolele gri ale Bisericii de Rit Străvechi Sf. Parascheva, situată în cartierul lipovenesc de la baza Dealului Monumentului. Acesta, numit odinioară Hora, găzduia un parc și obișnuia să fie una dintre cele mai animate părți ale urbei.

Intrarea în zona Monumentului Independenței, la care ajunseserăm după aproape o oră de mers lejer, se lăsa străjuită de două turnuri albe, cu acoperiș piramidal. Ne-am „luptat” c-un lung șir de trepte placate cu calcar și am ajuns la monumentul ridicat în cinstea eroilor căzuți în Războiul de Independență. Acesta, devenit un simbol al orașului, era de fapt un obelisc din granit, înalt de peste douăzeci de metri. Se prăpășise pe-un soclu vegheat de două sculpturi: un imens vultur cu aripile deschise și un dorobanț cu arma pe umăr și goarna-n mână, fiecare dintre ele odihnindu-se pe câte-un postament cilindric.

De lângă monument panorama era minunată, iar în apropiere se puteau remarca literele uriașe, galbene, ce formau numele orașului. Se zăreau Biserica Înălțarea Domnului, cu a ei cupolă minunat pictată cu linii albastre și crem, curbura Dunării și celelalte șase coline ce poartă orașul. Se făcea remarcat și imensul jet al fântânii arteziene din Lacul Ciuperca - cea mai înaltă cădere de apă din țară. Discul soarelui, imens, alb, împrejmuit cu un inel galben, s-apropia de Pământ. În dreapta se distingea un cartier: acoperișuri albastre contrastau cu altele cărămizii sau maro, într-o împreunare pestriță. În vecinătate, câmpuri și lucii de apă. Pe-același deal sălășluiau ruinele Cetății (getice și apoi bizantine) Aegyssus.

Am coborât superbele trepte ce se prăvăleau spre oraș și ne-am întors pe-același drum până la faleză. Amurgea, iar Dunărea se umpluse de bărci. O șalupă străbătea fluviul acompaniată de discul alb-gălbui al soarelui, disc ce părea c-ar fi căzut peste ea de n-ar fi fost ținut de-un brâu de nori gri-albăstrui. Cerul începea să se-nvinețească, convingând fluviul să lucească. Pornind spre centru, am trecut printr-un părculeț pavat cu valuri pietruite și am ajuns destul de repede în Piața Civică.

Numită și Piața Centrală, era de fapt un imens platou pietonal în care se lăsau remarcate statuia ecvestră a lui Mircea cel Bătrân, coșurile de gunoi ce păreau delfini și tarabele cu suveniruri. Piesa de rezistență era fără doar și poate măreța fântână arteziană cu al său bazin glazurat cu peisaje mozaicale pe teme acvaticе și înconjurat de-un inel care găzduia trepte placate cu marmură (folosit ca loc de odihnă). Un zid cu trei portaluri se sprijinea pe inel și pe bazinul ce oferea minuscule căderi de apă, aburi și iluminat subacvatic. Pe partea opusă apa evada zgomotos din bazin, generând o cascadă.

Trecând pe lângă o ancoră înfiptă într-un soclu am revenit pe faleza vecină cu apa indigo-albastră a Dunării, frumos iluminată de globuri galbene, la fel ca și Dealul Monumentului din zare. După ce am „parcat” pe terasa restaurantului „Ivan Pescar” (da, al lui Patzaichin!), ne-am dat întâlnire cu excelente plachii cu mămăligă. Apăruseră țăntarii, însă brățările de protecție cu care ne dotaserăm au funcționat perfect. S-au lăsat apoi trecute în revistă două frumoase fântâni arteziene, dar și un morun ce dormea pe-un soclu, iar pe înserat am ajuns în Parcul Ciuperca.

Dispus în jurul lacului cu același nume, este de fapt o zonă de promenadă. În timpul zilei remarcasem pe malul luciului de apă eliptic ce comunicase în trecut cu Dunărea chiar și o plajă dotată cu șezlonguri și umbrele. Imensul jet al fântânii arteziene din lac își schimba frecvent culoarea, în timp ce becurile galbene de pe marginile aleii se reflectau prelung în apa neagră ca smoala. Până la urmă ne-am rupt de frumusețea peisajului și ne-am întors la hotel, căci urma o zi lungă.

Bara Sulina la apus de soare

Dimineață am admirat cotul făcut de apa verzuie a Dunării și ne-am îmbarcat (în premieră) pe o șalupă rapidă, învelită cu o copertină transparentă, care pleca spre Sulina. Am depășit în viteză o pădure ai cărei arbori marginali păreau că răsar din Dunăre, iar după zece minute am intrat pe Brațul Sulina. După ce ne-am încrucișat cu un vapor, motorul șalupei a amuțit, permițând astfel acesteia să se unduiască lin pe valurile produse de vas. S-au lăsat remarcate indicatoarele maritime ornate cu ancore, care se aciuaseră pe pontoanele micilor stații și satele pescărești de pe maluri. După aproape o oră am făcut prima oprire, la Crișan. Ne-am luat apoi la întrecere cu un vas ce transporta camioane și am mai făcut o oprire la un ponton dosit, din care pornea un superb canal străjuit de sălcii. După două ore și jumătate de la plecare am ajuns la Sulina, orașul superlativelor, și am debarcat la Mila 2, lângă o uriașă macara plutitoare.

Localitatea celor patru faruri, urbea cu paisprezece minorități, locul cu cea mai joasă altitudine din țară, cel mai estic punct al României și singurul oraș din Deltă, fusese locuit odinioară de marinari, pirai și pescari. Aflată chiar pe malul Dunării, la intersecția acesteia cu Canalul Busurca, frumoasa pensiune dotată cu trei debarcadere ne-a oferit o cameră dotată cu un balcon cu vedere spre fluviu și meniuri bazate exclusiv pe produse piscicole. În plus, acolo sălășluia și capătul de linie al microbuzului ce ducea până la plajă. Am pornit așadar spre aceasta, remarcând pe drum impunătorul turn (maro) al Uzinei de Apă (construcție încă funcțională, finanțată de regina Olandei). După ce trecuserăm în revistă străzi înguste, lungi, pietruite și vechiul lăcaș de cult „Sfântul Nicolae“ (Biserica Grecească), monument istoric gata să-și dea obștescul sfârșit, am rulat pe lângă cimitirul multiethnic (unic în Europa), format din trei zone: creștină, musulmană și evreiască.

Pe-un drum parcă decupat din preerie în ultima lui parte, am ajuns (în mai puțin de-o jumătate de oră) la Filipka, plaja din România cu cel mai fin nisip, fiind totodată cea mai lată de pe litoralul Mării Negre. Frumos amenajată și nu foarte aglomerată, se întovărășise cu un turn de observație cu pălărie conică, stufoasă, înfășurat într-o scară spiralată. În drumul spre mare am străbătut aleea pavată cu lemn de lângă el, trecând apoi printr-o poartă încununată cu flori ce purta mesajul „Bine ați venit”. O terasă acoperită cu stuf, câteva gherete și o stație de microbuz chiar pe nisip erau singurele dotări ale plajei care face parte din Rezervația Biosfera Deltei Dunării. Câteva șezlonguri cu umbrare stufoase se odihneau pe plaja ce părea pe alocuri virgină. Apa mării era limpede și puțin adâncă, pe zeci de metri în larg.

După câteva ore am revenit la Mila 2, descoperind o terasă ce sălășluia chiar pe malul Dunării și mesele din lemn acoperite cu umbrare stufoase, care locuiau pe malul canalului. Am mâncat câte o gustoasă ciorbă de pește și am pornit spre faleza orașului cu certificat de naștere bizantin, remarcând străzile paralele cu denumiri numerice: trei, patru etc. Ne-a plăcut faleza pavată cu dale din piatră și străjuită de copaci umbroși, sub care locuiau bănci. Spre Dunăre se lăsa mărginită de-un gard scund, din beton, întrerupt doar în zonele de îmbarcare. Între el și fluviu se pripășise o alee îngustă, cu pavaj alterat, dotată cu bănci, care-ți permitea să treci în revistă nenumăratele vapoare (unele imense) ce se vânzoleau pe Dunăre. De altfel, am și asistat la defilarea grațioasă a unei astfel de enormități, ghidată din față și din spate de două vapoare (poate nu întâmplător, cel din față se numea „Forța Diavolului”). Câteva blocuri alb-albastre se hodineau într-un capăt al falezei, la vreo cincisprezece metri de fluviu. S-au lăsat admirate o navă rapidă în formă de pește-spadă și un imens hotel plutitor. Remarcaserăm deja nenumăratele bărci, șalupe și vapoare ancorate, dar și faptul că orașul se-ntinde pe ambele maluri ale Dunării. Apa verzuie-albastră a fluviului contrasta cu albul puzderiei de case de pe celălalt mal, în timp ce Căpitănia Portului Sulina se adăpostise într-o construcție de tip bloc.

Reveniți la Mila 2 ne-am imbarcat într-o șalupă rapidă, pentru excursia de seară: *vărsarea Dunării în mare*. După ce-am depășit turnul în formă de buzdugan al Uzinei de Apă (ridicată de regina ce odinioară fusese servită cu apă din Dunăre), am trecut pe lângă ruinele vechii Fabrici de Conserve, iar apoi prin dreptul unui debarcader-benzinărie și a hotelului Delta Palace, un fost bloc de garsoniere reinterpretat.

Lângă el sălășluia o clădire-submarin originală, cu arhitectură superbă: „Centrul de vizitare turistică”. Oarecum cilindrică, acoperită parțial cu stuf, lăsa la vedere „osatura” acoperișului și părea veche și nouă în același timp. S-au lăsat apoi trecute în revistă blocurile de pe mal, cu „parcărilor” ocupate de sălcii, pontoane, șalupe ori bărci din lemn. Pe malul celălalt, în fața unor case țărănești, stăteau ancorate „Poliția de Frontieră” și „Garda de Coastă”, nu departe de ruinele Șantierului Naval. *Vis-à-vis* cupola mare, verde, a Catedralei Ortodoxe se lăsase acompaniată de două turnuri, replici în miniatură ale ei. În apropiere se făcea remarcată „Administrația Fluvială a Dunării de Jos”, o superbă clădire în stil neoclasic, fostul Palat al Comisiei Europene a Dunării (zorii Europei Unite), cea care a făcut primele amenajări ale brațului Sulina. În spatele clădirii se cazase cu discreție Farul Comisiei Europene, transformat în muzeu.

Pe malul stâng își făcuse apariția stuful, dar și un indicator care ne informa că suntem la Mila 0. În vecinătate, o salcie plângătoare cu crengile parcă ieșite din apă ținea de urât unui pescar c-un chiștoc în gură, pescar care ocupa o barcă istorică. În scurt timp am ajuns în dreptul unor faruri. Cel din stânga, cilindric, înalt de peste zece metri, purta o cupolă-tichie și era chiar celebrul far din filmul „Toate Pânzele Sus”. Celălalt, situat pe malul opus, paralelipedic, fără „tichie” (i se furase), nici nu părea far. Cel din stânga semnaliza cu verde, iar cel din dreapta cu roșu, la fel ca și luminile stradale din Sulina. În dreptul farului din „Toate Pânzele Sus” se aciuase Canalul Far Vechi.

Dunărea, calmă încă, se lăsase acaparată de șalupe turistice. Parcurseserăm vreo nouă kilometri, iar acum vegetația se impunea pe ambele maluri. Cu toate astea, am putut zări ruinele Cherhanalei Vechi și ale Ghețării (o clădire acoperită c-un strat de stuf de un metru grosime), în timp ce ne survola un pelican creț. Pe malul drept locuiau doar pietroaie și stâlpii ce susțineau liniile de electricitate, iar în scurt timp acesta a devenit o fâșie foarte îngustă, dincolo de care se vedea marea. Apoi țărmlul s-a lătit din nou, parcă pentru a face loc Stației Meteo. Studiam cu binoclul cuibul șoimului rândunelelor, în timp ce vapoare de toate neamurile fremătau pe Dunărea neîncăpătoare.

Țărmlul s-a îngustat iarăși, purtând pietre mari și pescăruși, în timp ce valurile își făceau tot mai mult simțită prezența. Se zărea marea după digurile formate din pietre pe care erau cocoțate păsări. Cel mai drept și mai scurt braț al fluviului fusese prelungit în mare pe o distanță de cinci kilometri, prin două diguri lungi, bolovănoase,

paralele. Ansamblul poartă numele „Bara Sulina” și are rolul de a devia curenții Mării Negre, pentru a evita colmatarea Dunării. Aluviunile aduse de fluviu ajung într-o „pungă” situată la sud de diguri, permițând câștigarea câte unui metru de țarm anual. În scurt timp ne-a trecut prin față farul nou (Farul de Aterizare Sulina). Construcție cilindrică, cu bază poligonală și două platforme de tip frunză, acesta, înalt de cincizeci de metri, își trimite lumina la nouăsprezece mii marine. Puternic ancorat, este alimentat de-un cablu submarin și semnalizează în Codul Morse. Pietrele de după far găzduiau un cormoran care-și usca la soare aripile maro.

În sfârșit am ajuns la capătul digurilor, deci în mare. Se simțeau puternic valurile, iar la nord de șenal se zărea o epavă. Un pelican alb plutea pe marea turcoaz, ondulată, ce purta-n zare nave, în timp ce soarele, un disc galben învelit cu nori, se reflecta auriu în apă. Am pornit către epavă, o navă sub pavilion georgian care nimerise în „pungă”.

În apropierea epavei se pripășise Insula K (Insula Păsărilor), o lungă și îngustă fâșie de pământ. De altfel, zeci de păsări (printre care și una de pradă) ne însoțeau în timp ce ne apropiam de ea. Planau cu aroganță deasupra apei, întinzându-și apoi picioarele pentru a agăța prada. Pe malul nisipos al insulei păsările stăteau una lângă alta, în șiruri, umplându-l: egrete, lopătari, cudalbi, cormorani - foloseam pe rând binoclul, pentru a le observa mai bine. La un moment dat mai multe și-au luat zborul, căci descoperiseră pe-o ramură uscată o pasăre prădătoare.

Ne-am depărtat după o vreme, pentru a observa apusul. Soarele devenise un vârtej alburii ce oferea apei scilipiri de argint. Se mărea pe măsură ce s-apropia de ea, aruncându-i pe alocuri reflexii auriu. Păsări întunecate traversau cerul albit pe ici, pe colo de nori, iar apoi coborau, înconjurând parcă ambarcațiunea vecină. Încet-încet, soarele s-a ngălbenit, iar umbra unei șalupe a întrerupt șoseaua acvatică, aurie, construită de el pe fundalul unui cer pe alocuri cărămiziu. Astrul s-a lăsat acoperit parțial de-un nor, iar partea de jos a cerului a devenit portocalie. La un moment dat norul a tăiat soarele, formând două discuri galbene, iar astrul s-a răzbunat înnegrindu-l. Discurile s-au mărit și s-au albit, doar conturul rămânându-le galben, în timp ce apa căpăta reflexe arămii. Până la urmă, soarele a scăpat de nor și a fâșnit spre mare. Acum se putea mândri c-un singur disc, mare, alb, conturat cu galben. Orizontul s-a învinețit apoi, rămânând roșu doar în jurul soarelui, care după o vreme și-a prezentat cu aroganță proiecția plană. Apa năștea nestemate rubinii, iar astrul și proiecția lui s-au unit înainte s-atingă marea; unii nori, pudici, s-au îmbujorat. Soarele devenise o minge albă din care ieșea o dâră groasă, galbenă, iar norii vineții de lângă el s-au rușinat, conturându-se cu roz. Dâra a devenit roșie în momentul în care astrul a început, cu nerușinare, să se îmbăieze.

După apus, pe o lumină crepusculară, imensul Golf Musura s-a lăsat repede străbătut, permițându-ne să intrăm în viteză pe Canalul Farul Vechi, străjuit de-o

vegetație bogată, ceea ce a nedumerit niște pescari care se hodineau liniștiți în barca lor lemnoasă. În scurt timp am ajuns în dreptul Farului Vechi și am intrat pe Dunăre. Aceasta, generoasă, a permis șalupelor cu turiști să se-ntreacă. Pe-un fluviu liniștit și roziu, la fel ca cerul cu care se-nvecina, am ajuns la Mila 2 unde am avut parte de o minunată cină pescărească.

Mileaua și storceaua

În ziua următoare am început lungile călătorii prin Delta Dunării, ținutul în care fiecare localitate are ciorba specifică, locul unde majoritatea canalelor au fost săpate pentru a se ridica diguri. Numit și „Paradisul Sălbatic al Păsărilor”, teritoriul unic în Europa face parte din patrimoniul UNESCO.

Am pornit cu șalupa pe Canalul Busurca, într-o excursie prin Delta de Sud, având ca țintă localitatea Sfântu Gheorghe. Lângă arborii stufoși de pe mal, apa legăna nuferi galbeni. Ceva mai încolo, ramurile uscate ale unor copaci, stufărișul, arbuștii colorați în verde-crud și frunzele verzi-muștar ale nuferilor albi se reflectau creț în

apa neagră, curată totuși față de cea din Dunăre. De fapt, doar fundul canalului era negru. După un timp apa acestuia a devenit mov, contrastând cu stufărișul acompaniat de nuferi albi.

Ceva mai încolo, Busurca s-a ciocnit cu Canalul Împuțita, numit așa datorită emanațiilor de hidrogen sulfuros. Pătrunși pe Canalul Roșu-Împuțita, am trecut pe lângă o zonă patrulată de rațe sălbatice și pavată cu nuferi. Sub apa mov se vedeau tulpinile acestora, în timp ce ici-colo sălcii pletoase răsăreau din stufăriș. În apropiere, nuferii albi stăteau la taclale cu cei galbeni, priviți de reflexia unui arbore stufos în apa ce devenise indigo. Florile lor, mănunchiuri de superbe petale albe, ascuțite-n vârf, aveau pistilul galben și stăteau rezemate pe frunze. Câteodată acestea din urmă se lăsau inundate, iar florile, în acel caz, păreau că plutesc. Nuferii galbeni, dotați cu flori mici, își țineau arogant tulpina înaltă deasupra apei. Din loc în loc, câte o floare albă de nufăr se scremea să iasă din apă. Canalul, mărginit de stufăriș, se lărgea pe alocuri, parcă pentru a permite nuferilor să se desfășoare. Din păcate măștile, obligatoriu de purtat, atenuau mirosul Deltei, zona formată din canale, lacuri, grinduri (părți de uscat) și baltă propriu-zisă (vegetație cu rădăcinile aflate sub apă).

După un timp canalul s-a lărgit și am ajuns la primul lac, Roșulet. Decorat cu plauri (bucăți de mal desprinse, care plutesc) purtați de vânt, luciul de apă își expunea nemărginirea. În fața noastră trona un plaur uriaș, iar apa verzuie se lăsa încrețită de valuri mici și împodobită pe-alocuri cu „nestemate albe” de lumină. În malurile acoperite cu stuf se zărea o deschizătură care sugera existența unui canal.

Am pornit prin el, însă în scurt timp ne-am trezit pe un luciul de apă imens - Lacul Roșu, unul dintre cele mai mari din Deltă. Valuri discrete, late, nesfârșite, defilau prin fața noastră. Malul lacului pe care vântul putea ridica apa la peste doi metri abia se zărea. Eram la cinci kilometri de mare și la treizeci de minute de Caraorman (Pădurea Întunecată). După ceva timp, am întrezărit deschizătura în stuf ce anunța un canal.

Ne-am îndreptat către ea și-am intrat pe un luciul de apă îngust (cât barca), mărginit de stufăriș, însă într-un minut ne-am trezit în alt lac, Balanova. Acesta, mic, găzduia lângă un mal Hotelul Plutitor Hidroturism - o construcție cu etaj, imensă, folosită pe vremuri de secretarii de partid. Cam șifonat, cu vopseaua căzută pe alocuri, hotelul se pripășise de fapt pe Canalul Cordon Litoral, canal care săgeta o margine a lacului.

Am continuat pe acel canal larg, săpat pentru crearea digului care a permis electrificarea localității Sfântu Gheorghe. În scurt timp am trecut pe lângă Lacul Tătaru, acoperit din belșug cu stuf, lac pe care toamna pescarii „dau la știucă”. După o vreme am zărit pe digul ce găzduia un drum precar, pietruit, vaci păscând în preajma unui țarc. Malul celălalt devenise sterp și purta de asemenea un țarc, continuat cu un culoar îngust din bârne care conducea către două bărci. Probabil c-așa fuseseră trecute animalele canalul, pentru a li se permite să se ospăteze. După un timp s-a lăsat descoperită o punte jalnică, părăsită parcă, pe care scria „Bac de Trecere”. Funcționa

pe baza unui scripete, fusese inscripționată cu „Primăria Sf. Gheorghe”, și-mi dădea senzația că m-am întors în timp. Ceva mai încolo, doi copaci răsăreau din pământul sterp, alburiu, vegheați de-o egretă ce plana peste dig. Alte două egrete albe și-au luat zborul la trecerea noastră pe lângă malul sărac în vegetație. După o vreme am văzut nuferi, stuf, și am ieșit în Brațul Sfântu Gheorghe, în apropierea localității cu același nume.

Satul, numit de genovezi San Giorgio, fusese inițial pe malul celălalt al fluviului. În zare, Dunărea verzuie, largă, se-ngusta brusc, lăsând doar un culoar pentru evadarea spre mare. Am trecut în revistă un ponton inscripționat cu „Poliția de Frontieră” și un frumos hotel plutitor, așezat la umbra unor sălcii, iar apoi am cotit la stânga, pentru a intra într-un golf bine adăpostit, lunguiet. Zona s-a lăsat parcursă lacom cu privirea: în dreapta se zăreau câteva blocuri, în timp ce-n partea opusă se desfășura prelung golful, glazurat cu șalupe și cu bărci. Pe mal trona o clădire frumoasă, albă, cu linii maro, ce dispunea de două etaje și de-un acoperiș din stuf. Nu departe se zărea o casă cu acoperământ somptuos, stufos, pe care se odihneau trei umflături cilindrice lungi, terminate cu geamuri. Malul micului port te întâmpina cu o alee lungă, pietruită. După o oră și jumătate de la plecare am ancorat în Sfântu Gheorghe, satul locuit odinioară mai mult de refugiați politici proveniți din Mama Rusie. Ni s-au oferit patru ore pentru a vizita localitatea, însă-mi dădusem deja seama că nu erau foarte multe de văzut. Plaja sălășluia departe - se ajungea acolo doar cu niște tractorașe cu remorcă ce circulau rar. După ce au coborât ceilalți turiști l-am abordat pe „barcagiu”, un tip corpolent, cu o față încurajatoare:

– Ce-o să faceți tot timpul ăsta?

– Îmi pierd și eu vremea pe-aici!

– Atunci v-angajez eu! Vreau să vedem vărsarea Dunării în mare și Insula Sacalin.

– OK. În douăzeci de minute plecăm!

Am purces așadar într-o excursie-în-excursie, care avea să dureze mai bine de două ore. Fiind singuri, renunțaserăm la măști pentru a ne delecta cu parfumul Deltei. Pornind cu viteză spre mare, am remarcat că „deschizătura” din țarm se lărgea văzând cu ochii. Pe malul opus se aciuase o plajă îngustă pe care se bronzau puzderie de cormorani, pelicani, pescăruși. Șalupa brăzdase valurile cu viteză, așa că-n mai puțin de zece minute eram în locu-n care marea și fluviul își împletesc culorile - ajunseserăm în singurul loc din România în care Dunărea se varsă natural în mare. Valurile își făceau mult mai bine simțită prezența, iar vântul bătea cu putere. Se zărea sălbatica și îngusta plajă Sfântu Gheorghe, cea mai lungă din țară, în timp ce lângă noi un pescăruș plutea discret, lăsându-se purtat de valuri. Marea se gătise cu straietate turcoaz-verzui, în ton cu cerul nepătat de nori.